

Lizbon AB Konseyi, Mart 2000

Avrupa Konseyi tarafından ;

✓ Avrupa'nın 2010 yılına kadar dünyanın **en rekabetçi, en dinamik ve bilgiye dayalı ekonomisi** haline getirilmesi, Daha fazla, daha iyi iş imkanları ve daha çok toplumsal uyum ile **sürdürülebilir ekonomik büyümenin sağlanabilmesi** stratejik hedefi belirlenmiştir.

Avrupa eğitim-öğretim sistemleri bilgi toplumunun taleplerine ve kaliteli istihdam ihtiyacına uygun olmalıdır. Eğitim ve öğretim sistemleri 2010 yılı detaylı çalışma programı konusundaki mutabakat AB Konseyi tarafından kabul edilmiştir.

Stratejik hedefe ulaşılmasında, özellikle toplumsal uyumun, hareketliliğin, istihdamın ve rekabetçiliğin artırılabilmesi için, yüksek kaliteli mesleki eğitim ve öğretimin geliştirilmesi hayati öneme sahiptir ve yaşam boyu öğrenme uygulamasının da önemli bir rolü bulunmaktadır.

Konsey, aşağıdaki hedefleri gerçekleştirmeye davet edilmiştir;

- 2010 yılına kadar tüm üye ülkeler; okulu erken terk edenlerin oranını AB ortalaması olan %10 veya daha altı olacak şekilde 2000 yılında belirtilen oranın yarısına indirmelidir,
- 2010 yılına kadar üye ülkeler; matematik, fen bilimleri ve teknoloji eğitiminde mezuniyet oranlarını cinsiyetler arası olan farkı da dikkate alarak 2000 yılında belirtilen mezuniyet oranından daha yukarı çıkarmalıdır,
- 2010 yılına kadar üye ülkeler; 25-64 yaş grubundaki eğitim düzeyini en az orta öğretim mezuniyeti olmak üzere %80 ve daha üstü bir orana taşımalarıdır,
- 2010 yılına kadar üye ülkelerde; yaşam boyu öğrenme etkinliklerine katılan 25-64 yaş grubu yetişkin ve çalışan nüfus oranı, en az AB ortalaması olarak %15 olmalıdır.

Stockholm AB Konseyi, Mart 2001

AB Konseyi tarafından eğitim sistemleri için 3 stratejik hedef belirlenmiştir.

Stratejik hedefler;

1. AB'de eğitim ve öğretim sistemlerinin kalitesinin ve etkinliğinin artırılması,
2. Herkesin eğitim ve öğretim sistemlerine erişiminin kolaylaştırılması,
3. Eğitim ve öğretim sistemlerinin daha geniş bir dünyaya açılması

Bu 3 stratejik hedef; Eğitim Bakanlarınınca 2010 yılına kadar ulaşılması üzerinde fikir birliğine varılan hedeflerdir. Bu stratejik hedeflere ulaşılabilmesi için 13 özel hedef belirlenmiştir:

1. AB'de eğitim ve öğretim sistemlerinin kalite ve etkinliğinin artırılması:

- 1.1 Öğretmenler ve eğitimciler için eğitim ve öğretimin kalitesinin artırılması,
- 1.2 Bilgi toplumu için becerilerin geliştirilmesi,
- 1.3 Bilgi - İletişim Teknolojilerine (BİT) herkesin erişiminin sağlanması,
- 1.4 Bilimsel ve teknik çalışmalara iştirakin artırılması,
- 1.5 Kaynakların en iyi şekilde kullanılması

2. Herkesin eğitim ve öğretim sistemlerine erişiminin kolaylaştırılması

- 2.1 Açık öğrenme ortamı,
- 2.2 Öğrenmenin daha cazip hale getirilmesi,
- 2.3 Aktif vatandaşlığın, eşit fırsatların ve toplumsal uyumun desteklenmesi

3. Eğitim ve öğretim sistemlerinin daha geniş bir dünyaya açılması

- 3.1 Çalışma hayatı ile bağların güçlendirilmesi
- 3.2 İşletme ruhunun geliştirilmesi
- 3.3 Yabancı dil öğrenmenin artırılması
- 3.4 Hareketliliğin ve karşılıklı değişimin artırılması
- 3.5 Avrupa işbirliğinin güçlendirilmesi

Lizbon süreci:

Barselona AB Konseyi ve Kopenhag Deklarasyonu ile güçlendirilmiştir;

Barselona AB Konseyi, Mart 2002

Avrupa öğretim sistemlerinin 2010 yılına kadar "dünyanın kalite referansı" haline getirilmesine yönelik Çalışma Programı AB Konseyi tarafından onaylanmıştır.

Kopenhag Deklarasyonu, Kasım 2002

Avrupa'da mesleki eğitim ve öğretimde tüm düzeylerde üye devletler, aday ülkeler, EEA ülkeleri ve Avrupa sosyal ortaklarının katıldığı gönüllü ve aşağıdan yukarıya geliştirilmiş bir işbirliğinin sağlanması hedefi kabul edilmiştir.

Mesleki eğitim ve öğretim; yaşam boyu öğrenme politikalarının geliştirilmesinde ve 2010 yılına kadarki Lizbon hedeflerine ulaşılmasında aktif bir rol üstlenecektir. Avrupa çapında geliştirilmiş bir işbirliğinin sağlanabilmesi için 4 öncelik izlenecektir;

- Avrupa boyutunun güçlendirilmesi,
- Şeffaflık, bilgilendirme ve rehberlik sistemlerinin iyileştirilmesi,
- Mesleki yeterlik ve niteliklerin tanınması,
- Kalite güvencesi

Bu kapsamda öncelikli faaliyetler;

- Şeffaflık için tek bir çerçeve oluşturulması,
- Mesleki eğitim ve öğretimde kalite güvencesi için işbirliği,
- Mesleki eğitim ve öğretimde kredi transfer sisteminin oluşturulması,
- Yaygın eğitim ve informal yolla öğrenilenlerin kıymetlendirilmesi için ortak ilkeler belirlenmesi,
- Yaşam boyu rehberlikle ilgili politikaların, sistemlerin ve uygulamaların güçlendirilmesi,
- Öğretmen ve eğitimcilerin öğrenme ihtiyaçlarının belirlenmesi,
- Sektörel düzeyde niteliklerin ve yeterliğin yükseltilmesine verilen desteğin artırılması olarak belirlenmiştir.

Avrupa Komisyonu tarafından kalite, şeffaflık ve tanıma konularında ortak Avrupa referansları ve ilkeleri geliştirilmesi amacıyla teknik çalışma grupları ve uzman grupları oluşturulmuştur.

Kopenhag sürecinin başlamasından bu yana geçen sürede Avrupa Birliğinde önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bunlardan bazıları aşağıdadır;

1. Avrupa'da öğrenme fırsatları konusunda 2003 yılında Ploteus portalı faaliyete geçmiştir. Bu portal ile Avrupa vatandaşlarına eğitim ve öğretim programları, sistemleri, burslar, değişim programları, iş imkanları ve yaşam koşulları gibi konularda bilgiye erişim imkanı sağlanmıştır.
2. Avrupa Parlamentosu ve AB Konseyi tarafından 15 Aralık 2004 tarihinde yeterliklerin ve niteliklerin şeffaflaştırılması için tek bir çerçeve olarak yenii **EUROPASS** kabul edilmiştir.

EUROPASS-ÖZGEÇMİŞ (Europass-CV)

Kişilerin sahip oldukları nitelikleri ve yeterlikleri açık ve kapsamlı şekilde göstermelerine yardımcı olur.

EUROPASS-HAREKETLİLİK (Europass-Mobility):

Bu belge sahibinin, kendi ülkesi dışında başka bir ülkede gerçekleştirdiği eğitim (öğrenme) süreçlerini gösterir.

EUROPASS-DİPLOMA EKİ (Europass-Diploma Supplement):

Bu belge sahibinin, yüksek öğrenim düzeyindeki eğitimini gösterir.

EUROPASS-DİL PORTFÖYÜ (Europass-Language Portfolio):

Kişilerin sahip oldukları dil becerilerini göstermelerine yardımcı olur.

EUROPASS-SERTİFİKA EKİ (Europass-Certificate Supplement):

Bir mesleki eğitim sertifikasının kapsadığı yeterliklerin ve niteliklerin tanımlanmasına yardımcı olur.

3. Yaşam boyu rehberlik alanında yapılan çalışmalarda politika hedefleri ile ulusal kariyer rehberliği sistemleri arasında büyük boşluklar olduğu saptanmıştır. 28 Mayıs 2004 tarihinde AB Konseyi tarafından alınan kararda bu alandaki öncelikler belirlenmiştir. "Politika Yapanlar için Kariyer Rehberliği El Kitabı/Career Guidance A Handbook for Policy Makers" ile ulusal, yerel veya kuruluşlar düzeyinde bu hizmetlerin iyileştirilmesine yönelik ortak ilkeler ve araçlar konusunda bilgi verilmektedir.
4. Nerede ve nasıl kazanıldıklarına bakılmaksızın gerek informal gerekse örgün eğitim dışında edinilen bilgi ve yeterliklerin görünür hale getirilerek kıymetlendirilmesine yönelik AB Konseyi Kararları 28 Mayıs 2004 tarihinde yayınlanmıştır.
5. AB Konseyi tarafından Mayıs 2004 tarihinde "Mesleki Eğitim ve Öğretimde Ortak Kalite Güvencesi Çerçevesi" geliştirilmesi benimsenmiştir. Bu çerçeve; ulusal sistemlerin ve uygulamaların geliştirilmesine, iyileştirilmesine, izlenmesine ve değerlendirilmesine yardımcı olacak ve ortak bir referans sistemi yaratılmasını sağlayacaktır. Kalite güvencesi konusu, bütün Avrupa ülkelerinin politik gündemlerinde de yer almaktadır.
6. Mesleki Eğitim ve Öğretimde kredi transfer sistemi (ECVET) oluşturulması ve uygulanmasına yönelik çalışmalar devam etmekte olup bu konuda oluşturulan model 14 Aralık 2004 tarihinde Maastricht'te Bakanlar düzeyinde yapılan toplantıda sunulmuştur.

"Mesleki Eğitim ve Öğretimde Geliştirilmiş Avrupa İşbirliğine Yönelik Öncelikler" Konusunda Maastricht Bildirgesi, Aralık, 2004

Maastricht Bildirgesi ile ; Lizbon ve Kopenhag stratejileri kapsamında kaydedilen ilerlemeler değerlendirilmiş ve Kopenhag Sürecinde yer alan Mesleki Eğitim ve Öğretimde Geliştirilmiş İşbirliğine yönelik yeni öncelikler ve stratejiler belirlenmiştir.

Önemli mesajlar:

Reform çalışmaları ve yatırımlar aşağıdaki konularda yoğunlaştırılmalıdır;

- mesleki eğitim ve öğretimin cazibesi artırılıp imajı düzeltilmelidir,
- mesleki eğitim ve öğretim alanında yüksek kalite standartlarına ulaşılarak yenilikler gerçekleştirilmelidir,
- mesleki eğitim ve öğretim ile işgücü dolaşım ihtiyaçları arasındaki bağlar güçlendirilmelidir,
- düşük becerili ve diğer dezavantajlı grupların ihtiyaçları saptanmalıdır.

Ulusal düzeylerdeki öncelikler:

- ❖ üzerinde anlaşmaya varılmış araçlar ve ilkelerin yürürlüğe konularak uygulanması,
- ❖ kamu ve özel sektör ortaklıklarının özendirilmesi, eğitim teşviklerinin artırılması,
- ❖ ulusal mesleki eğitim ve öğretim politikasının desteklenmesi için Avrupa Sosyal Fonu ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonlarının kullanılması,
- ❖ açık ve esnek öğrenme yaklaşımlarının geliştirilmesi,
- ❖ kalite ve işe uygunluğun artırılması,
- ❖ eğitim kurumlarında ve iş başında öğrenmeyi kolaylaştıran ortam ve olanakların yaratılması,
- ❖ öğretmen ve eğitimcilerin uzmanlık gelişiminin sağlanmasıdır

Avrupa düzeyindeki öncelikler:

- ❖ Alınan sonuçların bir araya getirilmesi,
- ❖ Karşılıklı şeffaflık ve güven ilkesi üzerine inşa edilmiş bir dizi ortak referans düzeyi ile desteklenen açık ve esnek bir Avrupa Nitelikler Çerçevesinin geliştirilmesi,
- ❖ Mesleki eğitim ve öğretimde Avrupa Kredi Transfer Sisteminin geliştirilip uygulamaya konması,
- ❖ Mesleki eğitim ve öğretimde yer alan öğretmenlerin ve eğitimcilerin uzmanlık düzeylerinin yükseltilmesi,
- ❖ Mesleki eğitim ve öğretim alanındaki istatistiklerin kapsamının ve güvenilirliğinin artırılmasıdır.

Bologna Süreci (Yükseköğretim)

Haziran 1999'da 29 Avrupa ülkesinden 31 Eğitim Bakanı tarafından Bologna Deklarasyonu imzalandı. Bologna Deklarasyonunun hedefleri;

- Avrupa'daki yüksek öğrenimin uluslar arasında rekabet edebilme kapasitesi artırılması,

- Avrupa Yüksek Öğrenim Alanı kurulması ev ve Avrupa'daki yüksek öğrenimin dünya çapında geliştirilmesi,
- Avrupa vatandaşlarının istihdamını ve Avrupa yüksek öğretim sisteminin uluslar arası rekabet edebilme kapasitesini artıracak kolay okunabilir ve karşılaştırılabilir bir öğrenim dereceleri sisteminin (Diploma Eki yoluyla da) benimsenmesi,
- Yüksek öğretim sisteminin lisans ve lisans üstü olarak iki aşamalı hale getirilmesi (İkinci aşamaya geçişte en az 3 yıllık birinci aşamanın başarıyla tamamlanmış olması koşulu aranmalıdır. İkinci aşama bir çok Avrupa ülkesinde olduğu gibi kişileri mastır ve/veya doktora derecelerine götürmelidir.)
- Öğrenci hareketliliğini artıracak en uygun araçlardan biri olarak, ECTS sisteminde olduğu gibi, bir kredi sisteminin kurulması,
- Öğrencilerin, araştırmacıların, akademisyenlerin, idari personelin serbest dolaşımının kolaylaştırılarak hareketliliğin artırılması,
- Karşılaştırılabilir kriterlerin ve metodolojilerin geliştirilmesi amacıyla kalite güvencesinde Avrupa işbirliğinin artırılması,

Özellikle müfredat geliştirme, kurumlar arası işbirliği, mobilite/hareketlilik programları ve entegre eğitim ve araştırma programları açısından yüksek öğretimde Avrupa boyutunun artırılmasıdır